

Алхімік (скорочено)

Пауло Коельйо

Пауло Коельйо
Роман "Алхімік"

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Передмова

"Алхімік" — символічний твір. Протягом одинадцяти років я студіював Алхімію. Ідеї перетворення металів у золото, або добуття Еліксиру Життя так мене захопили, що я перейшов кілька магічних ініціацій. Еліксир Життя спокусив мене найбільше, бо до того, як я осягнув і відчув присутність Бога, думка про те, що одного дня все закінчиться, здавалася мені нестерпною.

На початку сімдесятих ще не з'явилися серйозні публікації на тему Алхімії. Я почав, як один із персонажів твору, витратити всі гроші на дорогі імпортні книжки і присвячував увесь час вивченню складної символіки. Мова символів була надто двозначною. 1973 року всі мої плани потерпіли крах.

Наступних шість років я досить скептично відносився до всього, пов'язаного з містикою. За час я зрозумів, що ми приймаємо істину тільки тоді, коли перше відкидаємо її в глибині душі; що ми не повинні втікати від власної долі і що рука Бога безмежно щедра, незважаючи на його суворість.

1981 року я зустрів Магістра ордену R. A. M. (Regnum Agnus Mundi (лат.)), який повернув мене на призначений мені шлях. Я знову узявся за Алхімію. Однієї ночі, після виснажливої сесії з телепатії, я запитав, навіщо алхімікам така складна, незрозуміла мова. Магістр сказав, що існують алхіміки трьох категорій: ті, яких важко зрозуміти, бо вони самі не знають, що говорять; ті, яких важко зрозуміти, бо вони знають, що говорять, але знають і те, що мова Алхімії звернена до серця, не до розуму. А треті – ті, які взагалі не говорять про Алхімію, але які знайшли Філософський Камінь.

І тоді мій Магістр (а він належав до другої категорії) вирішив дати мені уроки Алхімії. Він пояснив, що всі без винятку людські створіння здатні осягнути Архитвір. Всі ми, без сумніву, можемо зануритися в Душу Світу.

Тому й "Алхімік" — символічний твір. На його сторінках я виклав те, чого навчився сам, але й віддав належне видатним авторам, які опанували Всесвітню Мову: Гемінгвеєві, Блейкові, Борхесу, Малба Тагану та іншим.

На завершення, як ілюстрацію до того, що сказав мій Магістр про алхіміків третьої категорії, подаю притчу, яку він сам мені розповів. "Діва Марія з малим Ісусом на руках вирішила зійти на землю й відвідати один монастир. Горді отці поставали в чергу й

кожен представлявся Діві, виявляючи шану. Одні декламували чудові поеми, другі демонстрували знання Біблії, треті перераховували імена всіх святих. Наприкінці черги стояв найнепомітніший чернець, який ніяк не міг вивчити мудрі тексти книжок. Його батьки працювали у цирку, і він вмів лише жонглювати. Тому він прожонглював помаранчами. Цієї ж миті маленький Ісус засміявся й заплескав у долоні. І Богородиця дала ченцеві потримати немовля".

Автор

Коли ж вони були в дорозі, Ісус увійшов в одне село, і якась жінка, Марта на ім'я, прийняла його в хату. Була ж у неї сестра, що звалася Марія; ця, сівши в ногах Господа, слухала Його слово.

Марта ж клопоталась усякою прислугою. Наблизившись, каже: "Господи, чи тобі байдуже, що сестра моя покинула на мене всю роботу? Скажи їй, щоб мені допомогла".

Озвався Господь до неї і промовив: "Марто, Марто, ти побиваєшся і клопочешся про багато, одного ж потрібно. Марія вибрала кращу частку, що не відніметься від неї".

Лука, 10:38-42

Пролог

Алхімік взяв до рук книгу Оскара Вайльда, залишену кимось із каравану. У книжці було оповідання про Нарциса. Але Оскар Вайльд, крім усім відомої легенди про Нарциса, ще розповів про те, як лісові німфи Ореади, з'явившись там після смерті Нарциса, побачили, що озеро прісної води стало озером солоних сліз. Ореади дізналися, що озеро плакало не за красивим Нарцисом, а за своїм красивим віддзеркаленням в очах юнака. "Яка гарна притча", — подумав Алхімік.

Розділ перший

Сутеніло, і юнак Сантьяго добрався зі своєю отарою до старої занедбаної церковці. Там, де була захристія, тепер височів розлогий платан (дерево). Юнак вирішив переночувати тут. Овець загнав у розвалену браму, а тоді загородив її дошками. Кожухом позмітав з долівки пил і приліг, замість подушки слугувала книжка.

Коли юнак прокинувся, було ще темно. Йому приснився той самий сон, що й минулого тижня. Він підвівся й випив ковточок вина. Уже два роки юнак пас свою отару, кожну вівцю називав по імені. Він вірив, що вівці його розуміють. Тому деколи перечитував їм найцікавіші розділи з книжок, чи просто говорив до них.

Останніми днями говорив про дівчину, крамареву доньку із села, що до нього лишалося йти чотири дні. Тільки один раз він був у цьому селі, рік тому. Її батько, власник крамнички з тканинами, завжди вимагав, щоб овець стригли лише у його присутності. Крамар звелів юнакові зачекати до полудня. Отож юнак присів собі на сходах біля крамниці й витягнув із торби книгу. Його побачила крамарева дочка, яка здивувалася, що пастух вміє читати. Дівчина була типова андалузійка з чорним волоссям. Вони розмовляли понад дві години. Дівчина розповідала про сільське життя,

пастушок описував їй поля Андалузії та ділився новинами з містечок, у яких побував. Говорити з нею було набагато приємніше, ніж з вівцями. Юнак говорив і хотів, щоб цей день не кінчався ніколи, хотів назавжди залишитись у цьому селі. Але з'явився крамар і звелів постригти чотирьох овець, а потім звелів юнакові вернутися через рік.

І ось тепер через чотири дні він знову буде там. Вже розвиднювалось, і пастушок погнав своїх овець назустріч сонцю. Овець цікавила лише їжа й вода, і вони були вірними друзями юнака. Він щільніше загорнувся у свій кожух, хоч через кілька годин буде сильна спека, під час якої вся Іспанія засинала.

Життєвою метою юнака були мандри, і після дворічних блукань землями Андалузії він уже знав усі її містечка. Цього разу він збирався розповісти дівчині, що відвідував семінарію, поки йому не виповнилося шістнадцять. Батьки хотіли, щоб він став священиком, гордістю простої селянської родини. Він вивчав іспанську мову, латину й богослов'я. Проте вже з самого дитинства мріяв пізнати світ, що було для нього важливіше, ніж пізнавати Бога й природу людських гріхів. Одного дня він зізнався батькові, що не хоче бути священиком, а хоче мандрувати. Батько сказав, що серед таких, як вони, мандрують хіба що пастухи. Бо для мандрівок треба мати гроші. Сантьяго вирішив стати пастухом. Батько дав йому три золоті монети, які колись знайшов у полі. Поблагословив сина. У батькових очах юнак теж бачив бажання піти у світ.

Зараз юнак тішився, що кожного дня здійснював найбільшу мрію свого життя - він мандрував. Мандруючи, він кожного разу намагався йти інакшим шляхом.

Глянувши на сонце, він прикинув, що буде в Таріфі ще перед полуднем. Там він обміняє свою книгу на грубший том, наповнить пляшку вином, поголитись й підстриже собі волосся: мусить бути готовим до зустрічі з дівчиною. Раптом пригадав, що в Таріфі живе стара жінка-циганка, яка тлумачить сни.

Юнак пішов до жінки і розповів свій сон: він у полі зі своїми вівцями, і тут з'являється дитина й починає бавитися з вівцями, а тоді раптом дитина бере його за руки і переносить до єгипетських Пірамід. Там дитина сказала: "Якщо ти сюди дійдеш, то знайдеш захований скарб". А коли дитина вже ось-ось мала показати точне місце, він прокидався. Обидва рази.

Жінка сказала, що нічого за тлумачення не візьме, але коли хлопець знайде скарб, то має віддати десяту частину їй. Вона сказала, що юнак має вирушити до Пірамід в Єгипті. Там знайде скарб, завдяки якому розбагатіє. І жінка не сказала більше нічого. Розчарований юнак вирішив, що ніколи більше не віритиме у сни.

Сантьяго купив на ринку харчі, обміняв свою книгу на грубшу, а тоді знайшов на ринковому майдані лаву, де можна було посмакувати свіжим вином. День був спекотний, і вино приємно збадьорювало. Овець він залишив у стайні свого приятеля. До зустрічі з донькою крамаря лишалось три дні. Він почав читати грубезну книгу. До нього підсів якийсь старий й попросив ковточок вина. Юнак подав йому пляшку в надії, що старий піде собі геть. Але тому явно хотілося балакати. Виявилось, що старий не лише вмів читати, а й навіть знав цю книгу! Говорив, що там пише про нездатність

людей вибирати собі долю. А ще – про найбільшу на світі брехню: в певні моменти свого життя ми втрачаємо над ним контроль, і тоді нами керує доля. Але це брехня. Хлопець сказав, що з ним сталося навпаки: всі хотіли, щоб він був священником, а він вирішив мандрувати.

Старий гортав сторінки, не кваплячись повертати книгу. Юнак зауважив його дивно, наче в араба, вбрання, що не було тут незвичним, бо від Таріфи до Африки можна було переплисти за кілька годин. Чоловік сказав, що він король Салему, а звать його Мелхіседек. Хлопець подумав, що це нісенітниця. Старий сказав дати йому десятину своїх овець, а він навчить, як знайти захований скарб. Юнак відразу пригадав свій сон, і подумав, що старого прислала циганка. Та не встиг юнак і рота відкрити, як старий почав писати гілкою на піску. На грудях у нього щось дуже яскраво зблиснуло, але старий закрив це плащем.

На піску юнак прочитав імена своїх батька й матері. Прочитав увесь свій життєпис. Прочитав ім'я крамаревої доньки, якого й сам ще не відав. Прочитав таке, про що не говорив ніколи й нікому: про рушницю, яку він викрав у батька, щоб полювати на оленів, про свій перший і єдиний любовний зв'язок.

Старий говорив, що хлопець почав здійснювати Особисту Легенду. Хлопчина нічого не чув про Особисті Легенди. Старий пояснив, що це те, чого юнак прагне досягти. Кожен знає свою Легенду ще змалечку. У дитинстві ми не боїмося мріяти й жадати, але минає час, і таємнича сила починає нас переконувати, що Особисту Легенду здійснити неможливо. Старий говорив про велику істину на цій планеті: ким би ти не був і що б не робив, коли ти палко чогось прагнеш, так це тому, що прагнення це зародилося в душі Всесвіту. Це – твоя місія на Землі. Єдиним обов'язком людини є здійснення своєї Легенди. Коли ти чогось зажадав, цілий Всесвіт змовляється, щоб тобі допомогти.

*Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу.*

Старий сказав, що з'явився тому, що юнак прагне прожити свою Легенду. Але настав момент, коли він може їй зрадити.

Юнак запитав про скарб. Старий попросив віддати десятину овець за відповідь. Хлопець запитав, чи не віддати десятину скарбу, але старий сказав, якщо юнак почне обіцяти те, чого ще й сам не має, то втратить бажання його добути. Юнак і чоловік домовилися зустрітися завтра, старий мав розповісти про скарб.

Сантьяго настільки прив'язався до своїх овець, що вже жалів, що зв'язався з циганкою і чоловіком. Почав здійматися вітер "левант" (віяв з Леванту, звідки присунули в Іспанію орди невірних). Юнак думав: "Отара чи скарб?". Треба було вибирати між тим, до чого він звик, і тим, до чого прагнув. Була ще й донька крамаря, але, можливо, вона вже й забула його.

Наступного дня опівдні юнак зустрівся зі старим. Сантьяго привів шестеро овець. Решту продав своєму товаришу. Старий сказав, що скарб – у Єгипті, біля Пірамід. Щоб

до нього дійти, треба читати знаки. У старого на шиї була пектораль із чистого золота, всипана коштовними каменями. Старий вийняв з неї два камені - Урім і Туммім. Чорний означав "так", білий - "ні". Коли юнак не розумітиме знаків, камінці допоможуть. Юнак заховав камінці до торби і вирішив, що відтепер прийматиме рішення сам. Старий радив не забувати, що світ - одне ціле, і Особисту Легенду треба прожити до кінця. А тоді розповів притчу.

"Один купець відправив свого сина до найбільшого мудреця світу, щоб довідатись від нього Секрет Щастя. Син прийшов до прекрасного замку Мудреця. Мудрець наказав хлопцеві оглянути палац і вернутися через дві години. Хлопець мав носити з собою ложечку з двома краплями олії. Хлопчина обійшов кімнати палацу, не зводячи з ложечки очей, а через дві години прийшов назад. Виявилось, що хлопець не бачив нічого, бо дивився на ложку. Тоді Мудрець знову відправив хлопця оглянути палац. Юнак схопив ложечку й знову подався блукати палацом, не пропускаючи цього разу нічого: побачив сад, навколишні гори, красу квітів, а повернувшись, детально про все розповів. Та цього разу олії в ложечці не було. Тоді Мудрець дав пораду: "Секрет Щастя полягає в тому, щоб побачити всі дива світу, не забувши про дві крапельки олії".

Сантьяго зрозумів притчу старого короля: вівчар може мандрувати, але не повинен забувати про своїх овець.

Старий забрав овець і подався своєю дорогою. Одного дня він сів на фортечному мурі й стежив за невеличким кораблем, який поволі покидав порт. Старий ніколи більше не побачить юнака. Король Салему дуже хотів, щоб юнак досягнув успіху.

Юнак прибув у Африку. Він сидів у таверні, пив чай, бо вино у мусульман заборонене. Сантьяго переживав, що тут не говорять іспанською. Він подумав: "Якщо Бог так добре керує вівцями, то він керуватиме й людиною". До юнака підійшов незнайомец, який говорив іспанською. Хлопцеві відлягло від душі. Незнайомец був одягнений по-західному, хоча колір шкіри й виказував у ньому тутешнього. Юнак сказав, що йому треба добратися до Пірамід і показав гроші арабові. Власник таверни теж підійшов подивитися. Він з незнайомцем перекинувся кількома словами по-арабськи. Власник таверни був незадоволений. Незнайомец потягнув юнака надвір і сказав, що тут, у порту Танжер, завжди повно злодіїв, і власник таверни - один із них.

Новий приятель пообіцяв, що юнак уже завтра буде біля Пірамід. Вони попрямували вузькими вуличками Танжеру. Скрізь були прилавки з товарами. Юнак не спускав ока зі свого попутника, адже той мав усі його гроші. Раптом у гущі товарів Сантьяго помітив розкішного меча. За цей час незнайомец зник разом з грошима. Довкола був базар, метушня, галас, килими, горіхи, зеленина, мідні таці, жінки в паранджах, аромати дивних товарів..., але ніде не було незнайомця.

Хлопчина заривався, бо Бог був несправедливий і таким ось чином віддячував тим, хто повірив у сні. "Я був щасливий зі своїми вівцями, та й інших робив щасливими..." — думав юнак. Він розкрив свою торбу, побачив два камінці і відчув величезне полегшення. Міг їх продати й придбати зворотний квиток. Але вирішив бути мудрішим, сховавши камінці у кишеню, бо у порту дійсно купа злодіїв. Тепер юнак зрозумів, чому

так непокоївся власник таверни: він хотів попередити, що незнайомцеві не можна довіряти. Сантьяго згадав про старого. "Коли ти чогось прагнеш, цілий всесвіт змовляється, щоб допомогти тобі". Хотів вірити, що це правда.

Юнак знову поклав камінці до торби й вирішив зробити пробу. Сантьяго запитав, чи благословення старого й далі лишається з ним. Витягнув один із камінців: "Так". "Чи знайду я скарб?" — було наступне питання. Та зненацька обидва камінці вислизнули через дірку в торбі. Юнак зрозумів, що про деякі речі не варто питати, щоб не дражнити долю. "Я обіцяв, що все вирішуватиму сам", — нагадав він собі. Але камінці підтвердили, що старий залишається з ним, і це надало йому певності.

Сантьяго заснув посеред базару. Зранку хтось розбудив його штурханамі. Рушив поволі майданом. Купці виставляли крам, і юнак допоміг цукерникові розкласти прилавок. За це отримав цукерку. Юнак зі смаком з'їв, подякував і пішов собі далі. Йому раптом стрілило в голову, що, встановлюючи прилавок, вони розмовляли один арабською, а другий — іспанською мовами. І чудово розуміли один одного. "Існує мова без слів", — подумав юнак. "Я говорив нею з вівцями, а тепер — з людьми". Сантьяго подумав: "Якщо я збагну цю мову без слів, я зможу збагнути весь світ". "Весь світ — одне ціле", — казав старий.

Юнак вирішив спокійно пройтися вузькими вуличками Танжеру — лише так він зуміє розгадати знаки. Слід набратися терпіння — а пастухам до цього не звикати. І він знову помітив, що застосовує на чужині уроки, засвоєні біля овець.

Торговець Кришталем уже тридцять років жив і торгував у крамничці на пагорбі. Сюди рідко навідувалися покупці. Були часи, коли всі знали його крамницю. Кришталь тоді продавався чудово. Але минув час, місто змінилося. Торгівля занепадала. Але Торговець Кришталем не мав вибору: вже було пізно щось міняти. Цілий ранок він стежив за поодинокими перехожими на вулиці. Сантьяго прийшов до нього і запропонував протерти вітрину, взамін на їжу. Чоловік мовчки дивився на нього. Тоді юнак протер скло.

Торговець повів юнака їсти, сміючись, бо скло можна було не протирати: Коран зобов'язує нагодувати голодного. Пообідавши, Торговець запропонував хлопцеві попрацювати у нього, бо поки Сантьяго чистив скло, прийшло двоє покупців, а це — добрий знак. Хлопець сказав, що попрацює решту дня й цілу ніч, а за це просить гроші на дорогу до Єгипту. Торговець розреготався: виявляється, від Танжеру до Пірамід тисячі кілометрів пустелі і грошей треба багато. Юнак не відчував ані болю, ані розпуки, ані зневіри, просто бажав собі смерті, щоб усе закінчилося цієї миті. Потім Сантьяго сказав: "Я працюватиму з вами. Мені потрібні гроші на овець".

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ другий

Вже майже місяць працював юнак у Торговця Кришталем, хоча робота не дуже його захоплювала. Торговець цілими днями бурчав, щоб юнак не розбив ненароком

кришталю. Але за кожен проданий річ юнак отримував добрі комісійні й уже заощадив трохи грошей. Якщо й надалі працювати в такому темпі, він зможе купити овець не скоріше ніж за рік.

Юнак придумав зробити окрему вітрину для кришталю і поставити її на початку вулиці, щоб привабити перехожих. Щоб уникнути розмови про вітрину, Торговець запитав, навіщо хлопцеві Піраміди. Але Сантьяго нічого не сказав про сон. Торговець говорив, що Піраміди – звичайна купа каміння.

Через два дні Торговець сам заговорив про вітрину для кришталю. Юнак сказав, що зараз варто скористатися з того, що удача на їхньому боці, й допомогти їй, як і вона допомагає їм. Це зветься Законом Сприяння. Або фортуною початківця.

Торговець розповів, що пророк дав п'ять обов'язків: вірити в єдиного істинного Бога, молитися п'ять разів на день, постити під час Рамадану й бути милосердними до бідних. П'ятим обов'язком кожного мусульманина є паломництво до Мекки, яка набагато далше ніж Піраміди. Ще замолоду Торговець заощадив трохи грошей на крамничку, сподівався, що одного дня розбагатіє й вирушить до Мекки. Але Торговець боїться здійснити цю мрію, бо тоді не знатиме, для чого жити далі. Юнак хотів здійснити свої мрії, а Торговець – волів просто мріяти про Мекку.

Того дня Торговець дозволив юнакові зробити вітрину. Не всі мріють однаково. Минуло два місяці, й завдяки вітрині багато покупців відвідало крамничку з кришталем. Юнак вираховував, що через півроку, повернувшись до Іспанії, він зможе купити вже не шістдесят, а вдвічі більше овець. Менш ніж за рік він не лише подвоїв би свою отару, а й міг би розпочати торгівлю з арабами, бо вже володів їхньою дивною мовою.

Юнак більше не звертався до Уріма з Туммімом, бо Єгипет для нього став такою ж далекою мрією, як Мекка для Торговця. Принаймні, тепер юнак був задоволений своєю працею і думав про день, коли зійде переможцем на берег у Таріфі.

"Мусиш завжди знати, чого ти хочеш", — казав старий король. Юнак знав, тому й працював тут. Мабуть, його скарбом стало те, що, опинившись на чужині, без шеляга в кишені, він усе ж таки зумів подвоїти свою отару.

Одного разу юнак звернувся до Торговця і запропонував продавати чай у кришталевих чашах тим, хто вибирається на пагорб. Торговець ввечері запросив юнака покурити кальян. Торговець Кришталем сказав, що коли почнуть подавати чай у кришталевому посуді, треба буде розширювати крамничку. І доведеться міняти стиль життя. А він міняти нічого не хотів. І розумів, що багато міг, але нічого не хотів. Вони палили люльку, а сонце тим часом почало заходити. Розмова велася по-арабськи, і юнак був задоволений, що це вже не створювало труднощів.

Торговець сказав "Мактуб", що приблизно означало "Так написано", і погодився на ідею хлопця.

Юнак почав подавати м'ятний чай у чудових кришталевих чарах. Незабаром розійшовся поголос, і люди дедалі частіше спиналися нагору, щоб відвідати крамничку, де винайшли щось нове у старому ремеслі.

Невдовзі Торговець найняв ще двох робітників. Крім кришталю, він почав завозити різні сорти чаю, і його крамничку щодня заповнювали покупці. Так минуло півроку.

Юнак прокинувся ще вдосвіта. Відколи він опинився на африканському континенті, пройшло вже одинадцять місяців і дев'ять днів. Він вбрався в арабський одяг з білого полотна, придбаний спеціально для цього дня. Голову покрив хустиною, закріпивши її стрічкою з верблюдячої шкіри. Місто ще спало. Він зробив собі сніданок і випив гарячого чаю з кришталевої чари. Тоді сів на осонні під дверима й закуриє кальян. В кишені була груба пачка грошей. Достатньо, щоб купити сто двадцять овець, зворотний квиток і ліцензію на торгівлю товарами з Африки. Він терпляче чекав, коли старий прокинеться й відчинить крамничку. Тоді налаштувався разом з ним попиту ще трохи чаю і сказав, що сьогодні від'їжджає: у нього є гроші на овець, а в Торговця – на паломництво в Мекку. Старий сказав: "Але ти знаєш, що я не поїду до Мекки. І ще ти знаєш, що не вернешся до своїх овець". І поблагословив юнака.

Коли юнак збирав речі, помітив свою вівчарську торбину. Коли витяг звідти кожушину, щоб віддати комусь на вулиці, на долівку випали два камінці: Урім і Туммім. Юнак згадав старого короля, він давно вже про нього не думав. Танжер вже не був йому чужим, і він відчував, що тепер, підкоривши це місто, він зможе підкорити світ.

Юнак спакував стару вівчарську торбину разом з іншими речами. Зійшов по сходах; старий обслуговував пару якихось іноземців, а двійко інших покупців походжали собі, попиваючи чай з кришталевих чар. Як на таку ранню пору, відвідувачів було більше ніж звичайно. Він вперше помітив, що волосся в Торговця Кришталем чи не таке ж, як і в старого короля.

Юнак вийшов, не попрощавшись з Торговцем. Боявся, що розплачеться перед чужими людьми. Але знав, що згадуватиме з тугою цей час і все, що навчився тут доброго. Тепер він певний себе й готовий підкоряти світ. Він тримав у руках Урім і Туммім, й камінці передавали йому силу й енергію старого короля. Випадково він підійшов до тієї таверни, в якій опинився тоді, першого дня. Злодія там не було, а власник подав йому чай. Хлопець подумав, що чабаном може стати завжди, а от нагода дійти до єгипетських Пірамід може більше не трапитись.

До рівнин Андалузії – дві години кораблем, а від Пірамід його відділяє ціла пустеля. Хоча можна глянути й під іншим кутом зору: фактично, він на дві години наблизився до свого скарбу. Щоправда, для цього довелося затриматись тут на рік.

Хлопець вирішив іти до Пірамід і відчув величезну радість. Він завжди може знову стати пастухом. І завжди може стати торговцем кришталем. Можливо, на світі є й інші заховані скарби, але йому двічі приснився сон, і він зустрів короля. Таке трапляється не кожному.

Англієць сидів у приміщенні, яке смерділо тваринами, потом і пилюкою. Важко було навіть сказати, чи то склад, чи загін для худоби. Гортав сторінки хімічного журналу. Він вірив у знаки. Все його життя, всі наукові пошуки мали одне на меті – віднайти унікальну мову, якою говорить Всесвіт. Спочатку він захопився есперанто, тоді релігіями, а тепер ось – Алхімією. Він вивчив есперанто, досконало знав різні

релігії, проте Алхіміком ще не став. Він розгадав немало загадок, це так. Але у своїх пошуках дійшов до межі, перетнути яку не міг. Алхіміки хотіли розгадати секрет Архитвору – так званого Філософського Каменя.

Англієць уже витратив частину батьківської спадщини, шукаючи намарно Філософський Камінь. Побував у найкращих бібліотеках світу й придбав усі найрідкісніші та найцінніші алхімічні книги. В одній з них він вичитав, що багато років тому Європу відвідав славетний арабський алхімік. Подейкували, що було йому понад двісті літ, і що він добув Філософський Камінь та Еліксир Життя. Ця історія вразила Англійця. Проте була б вона для нього не більш, як легендою, коли б не його товариш, котрий повернувся з археологічної експедиції в пустелю і розповів йому про араба, наділеного винятковою силою, який живе в оазі Аль-Фаюм. Казали, що будь-який метал він вміє перетворити в золото.

Англієць не міг стримати хвилювання. Він негайно скасував усі свої справи, зібрав найважливіші книги – і ось тепер сидить на цьому смердючому складі, чекаючи, коли підготують караван для переходу через Сахару. Шлях цього каравану пролягатиме через Аль-Фаюм.

До Англійця підійшов юнак, також обтяжений багажем, і привітався. Запитав, куди прямує Англієць. Виявилось, що їм по дорозі. Вони могли б стати друзями, проте європеєць не забажав підтримати розмову. Юнак намагався читати книгу, але згодом закрив її. Не хотів уподібнюватись до цього європейця. Дістав з кишені камінці й почав їх підкидати. Незнайомець раптом вигукнув: "Ого! Урім і Туммім!". Англієць сказав, що це звичайний гірський кришталь, але мудреці знають, що таке Урім і Туммім. Англієць мав такі самі камінці. Хлопець сказав, що, хоч він простий пастух, але отримав камінці від короля. Тоді незнайомець пояснив, що пастушки перші побачили короля. Це з Біблії. З тієї книги, яка навчила Англійця користуватись Урімом і Туммімом. Ці камінці – єдиний засіб віщування, дозволений Богом. Жреці носили їх на золотій пекторалі. Почувши ці слова Англійця, юнак зрадів, що опинився на цьому складі.

Англієць розповів, що у Всесвіті існує мова, зрозуміла для всіх, але, на жаль, уже забута. Він шукав цю Всесвітню Мову, шукав людину, яка її знає – Алхіміка.

Прийшов хазяїн складу і повідомив, що сьогодні ввечері відправляється караван до Аль-Фаюму у Єгипті. Згодом прийшов Провідник Каравану, темноокий бородань, він сказав: "У моїх руках життя й смерть кожного, кого я беру з собою. Бо пустеля – примхлива жінка, яка може довести до божевілля".

Зібралось майже двісті людей та вдвічі більше тварин. Люди поклялися, кожен своєму Богу, що виконуватимуть вказівки Провідника, щоб безпечно перейти пустелю. Юнак присягнувся Ісусові Христу. Англієць промовчав. Люди молилися, бажаючи захисту в небес.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Прозвучав протяжний сигнал сурми, й усі сіли верхи на своїх тварин. Юнак з

Англійцем незграбно повилазили на верблюдів. Караван рухався на схід. Він вирушав рано-вранці, зупинявся, коли спека ставала нестерпною, а під вечір знову пускався в дорогу. Юнак мало спілкувався з Англійцем, бо той здебільшого читав.

Юнак мовчки спостерігав, як сунуть пустелею люди й тварини. У пустелі царювала тиша, яку порушувало тільки завивання вітру й тупіт копит. Навіть погоничі рідко розмовляли між собою. Юнак думав: "Я дечого навчився від овець, дечого – від кристалю. Може, навчуся й від пустелі. Вона виглядає старою й мудрою". Він згадував овець і крамареву доньку, яка, мабуть, давно вже вийшла заміж.

Дорога в пустелі була важка. Мандрівники йшли до оази, знали, що на них чекає вода, жінки, фініки й пальми. Лише Англієць цього не знав: він був заглиблений у свої книжки. Юнак також мав книгу, але йому було цікавіше дивитися на караван і слухати вітер. Він потоваришував з погоничем, який їхав поруч. Вечорами біля вогнища юнак описував йому свої вівчарські пригоди. Під час однієї з таких розмов погонич розповів йому про своє життя: у нього була жінка, діти, сад, він здійснив паломництво до Мекки, але одного разу Ніл вийшов з берегів. Земля була спустошена, і він мусив якось заробляти на життя, тому й став погоничем верблюдів. Погонич розумів тепер слова Аллаха: не треба боятися невідомого, бо ми можемо здобути все, що захочемо. Нам страшно втратити те, чим володіємо – життя, майно. Але страх зникає, коли зрозуміти, що й наші долі, й уся світова історія написані однією Рукою.

Іноді цей караван зустрічався з іншими. Часом з'являлися бедуїни, які охороняли караванні шляхи. Одного вечора погонич верблюдів сказав, що між племенами почалася війна. Тепер караван рухався дедалі швидше. Провідник Каравану одного дня вирішив, що відтепер вони взагалі не розводитимуть вогню, щоб не привертати до себе уваги.

Однієї ночі Англійцеві не спалося. Він покликав юнака й вони вирішили прогулятися довколишніми дюнами. Юнак описав Англійцеві своє життя. Англієць був у захваті, коли хлопчина розповів про працю у крамничці та про досягнутий там успіх. Він сказав, що Світова Душа керує всім: коли прагнеш чогось усім серцем, тоді ти найближче до Світової Душі. Він також сказав, що все на Землі має душу – мінерали, рослини, тварини й навіть звичайні думки. Юнак розповідав про знаки пустелі, як погоничі читали пустельні знаки, а душа каравану розмовляла з душею пустелі.

Англієць вирішив звернути увагу на караван, відірвавшись від книжок, а юнак – почитати Англійцеві книжки. То були дивні книжки. Йшлося там про ртуть, сіль, драконів, королів, і годі було щось втямити. Але майже скрізь повторювалася одна ідея: все походить з єдиного джерела. В одній книжці він прочитав, що найважливіший текст Алхімії складався з кількох рядків, викарбуваних на поверхні звичайного смарагда. Книга, яка зацікавила хлопця найбільше, розповідала про відомих алхіміків. Ці люди присвячували ціле своє життя очищенню металів у лабораторіях; вони вірили, що, коли протягом багатьох років розігрівати метал, він втрачає всі свої індивідуальні властивості, залишаючи екстракт – Світову Душу. Ця Унікальна Субстанція давала алхімікам змогу пізнати все на Землі, бо була мовою благодаті, якою спілкувався світ.

Цей Архитвір, як його назвали, складався з двох частин – рідкої й твердої. Юнак довідався, що рідка частина Архитвору називається Еліксиром Життя; вона виліковує всі хвороби, запобігаючи старінню. Тверда частина має назву Філософського Каменя, крихітний шматочок якого може перетворювати величезну кількість простого металу в золото.

Юнак щоразу переконувався, що Алхімію можна вивчити на досвіді звичайного життя. Але Англієць вважав, що юнак усе спрощує.

Коли юнак захотів з'ясувати, як оволодіти Архитвором, він цілковито розгубився. Там були лише малюнки, заковані інструкції й незрозумілі тексти. Англієць пояснив, що лише ретельні й наполегливі оволодівають Архитвором. Він шукає справжнього Алхіміка, який допоможе все те розшифрувати.

Одного дня хлопець віддав Англійцеві книжки і сказав, що довідався, що світ має Душу й той, хто зрозуміє цю Душу, зрозуміє мову речей. Хлопець дізнався, що багато алхіміків прожили свою Легенду, відкривши в результаті Світову Душу, Філософський Камінь та Еліксир Життя. Але, передусім, хлопець зрозумів – все це настільки просто, що його можна записати на грані смарагда. Англієць був розчарований. Роки досліджень, магічні символи, незнайомі слова, лабораторне обладнання – а на юнака воно не справило жодного враження. "Мабуть, душа у нього надто примітивна", — подумав він.

Юнак знову почав споглядати пустельну тишу і збиваний копитами пісок. "Кожен вчиться по-своєму", — мовив він сам до себе. "Він не так, як я, я не так, як він. Але ми обоє шукаємо кожен свою Легенду й за це я його шаную".

Караван тепер рухався вдень і вночі. Бедуїни з'являлися чимраз частіше, а погонич верблюдів сказав, що їм пощастить, якщо караван дійде до оази. Погонич, однак, не вельми переймався загрозою війни. Він не жив ані минулим, ані майбутнім. Його цікавило лише те, що тут і тепер.

Мандрівники нарешті добралися до оази Аль-Фаум, яка виявилась більшою від деяких містечок в Іспанії. Вона складалася з трьохсот джерел, п'ятдесяти тисяч пальм і безлічі барвистих наметів. Оази, як пояснив юнакові погонич, завжди вважалися нейтральними територіями, адже мешкали там переважно жінки й діти. Битви велися тільки в пустелі, а оази були місцем захисту. Мандрівники мали тут лишатися доти, доки не скінчиться війна між племенами. Гості мали жити у наметах разом із мешканцями оази. Провідник звелів, щоб усі здали зброю людям, визначеним вождями племені. Англієць віддав хромований револьвер.

Юнак тим часом думав про свій скарб. Чим ближче до мрії, тим більше перешкод. Але вирішив поспішати, щоб не пропустити знаків, поставлених Богом на його шляху.

Першої ночі юнак спав далеко від Англійця, у шатрі з п'ятьма парубками його віку. Всі вони мешкали в пустелі й хотіли почути розповіді про великі міста. Юнак розказав їм про життя чабана і збирався вже описувати свої пригоди у крамничці з кришталем, коли до шатра увійшов Англієць. Він попросив юнака допомогти знайти Алхіміка.

Спочатку вони хотіли знайти його самі. Алхімік мав би жити не так, як інші, до того

ж у його наметі мала би постійно горіти піч. Вони шукали скрізь, виявивши, що оаза значно більша, ніж вони уявляли; там були сотні наметів. Юнак, оскільки знав арабську, розпитував, де тут Алхімік, або той, хто тут лікує хвороби. Юнак побачив дівчину, яку теж хотів запитати. Цієї ж миті зупинився час, і Світова Душа заповнила його єство. Коли він побачив ці чорні очі, цю ледь вловиму посмішку на вустах, то закохався.

Цієї миті юнак відчув, що перед ним стоїть його дружина, й вона також збагнула це без слів. Він був у цьому переконаний, хоча батьки й казали йому, що, перш ніж одружитися, треба довго залицятися, свататись, збирати гроші. Але ті, хто так думав, не знали Всесвітньої Мови. "Мактуб", — подумав юнак.

Дівчину звали Фатіма. Юнак запитав про чоловіка, котрий лікує хвороби. Фатіма сказала, що цей чоловік знає всі таємниці і спілкується з пустельними джинами – духами. Дівчина показала на південь, де мешкав цей дивний чоловік. Тоді наповнила свій глек водою й пішла. Англієць побіг шукати Алхіміка. А хлопець ще довго сидів біля джерела, думаючи про те, що одного дня левант приніс йому аромат цієї жінки, що він покохав її раніше ніж зустрів, і що тепер завдяки цьому кохання йому відкриються всі скарби світу.

Наступного дня юнак знову прийшов до джерела, щоб зустріти дівчину. На його подив, там був Англієць. Він розповів про зустріч з Алхіміком: той сказав Англійцеві ще раз спробувати перетворити свинець у золото. Юнак мовчав. Англієць подолав такий довгий шлях, аби почути те, що й так уже знав.

Коли Англієць пішов спробувати ще раз, з'явилась Фатіма й наповнила глечик водою. Юнак відразу ж освідчився їй, запропонував бути його дружиною. Дівчина випустила з рук посудину, розіллявши воду.

Юнак щодня чекав Фатіму біля джерела. Він розповів їй про своє життя чабана, про короля й крамничку з кришталем. Вони стали друзями.

Минув майже місяць в оазі, коли Провідник Каравану скликав усіх на нараду. Він сказав, що невідомо, коли скінчиться війна, тому вони не можуть продовжити подорож, бої могли тривати роками.

Люди розійшлися. Ввечері юнак зустрівся з Фатімою й розповів їй про нараду. Вона сказала, що з дитинства мріяла отримати від пустелі дарунок, і нарешті отримала цей дар – його. Дівчина просила юнака йти за своєю Легендою. Якщо вона частинка його Легенди, колись він повернеться.

Після цієї зустрічі з Фатімою юнак зажурився. Наступного дня вона сказала, що чекатиме, бо вона – жінка пустелі і хоче, щоб її чоловік був вільним, як вітер. А якщо не повернеться, то знайде його в хмарах, у звірях, у воді.

Юнак пішов шукати Англійця. Хотів розповісти йому про Фатіму. Той побудував біля шатра маленьку піч і пробував відділити зайву сірку, бо тепер не боявся невдач.

Сантьяго побрів у пустелю. Не міг відділити почуття любові від бажання володіти Фатімою, але вона була жінкою пустелі, тож тільки пустеля могла йому допомогти. Юнак побачив у небі двійко яструбів і намагався зрозуміти знак. Його почало хилити

до сну. Зненацька один з яструбів стрімголов кинувся вниз, напавши на другого. В цю мить перед юнаком промайнув раптовий образ: на оазу, звівши мечі, насувається військо. Видіння тут же зникло, але воно його потрясло. Хотів про це забути й повернутись до роздумів, але зрозумів, що це відбудеться насправді. Зробив зусилля, щоб вийти зі свого трансу, підвівся і пішов. Юнак розповів погоничу верблюдів про своє видіння.

Погонич зрозумів юнака. У пустелі було багато провидців, й вони наводили страх на жінок і старих. Але воїни рідко коли з ними радились, бо годі починати бій, знаючи, що тобі приречена смерть. Тому Воїни жили лише теперішнім.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Юнак подумав про Фатіму. І вирішив, що піде до вождів. Їхнє шатро було розкішним: килими, золоті світильники, гаптовані шовком подушки. Там було вісім вождів, але юнак відразу ж виділив серед них найголовнішого – араба, який сидів у центрі. Один вождь сказав, що оаза – нейтральна, тому ніхто не нападе. Чоловіки почали завзято сперечатися. Вони говорили на арабському діалекті, якого юнак не розумів, але коли він намірився вийти, вартовий його не пустив. Юнак налякався; знаки свідчили, що ситуація погіршилась. Він пошкодував, що розповів усе це погоничеві верблюдів.

Найстарший вождь, що досі мовчав, розповів про Йосифа, якого продали брати, і який тлумачив сни. Вождь сказав, що згідно з Традицією вони мають вірити у послання пустелі.

Тоді самому юнакові вождь сказав, що завтра, не зважаючи на закон, що ніхто в оазі не має бути озброєний, всі отримають зброю. І за кожних десятих мертвих ворогів юнак отримає по золотій монеті. Але якщо юнак збрехав, то мечі будуть випробувані на ньому. Юнак думав: яка жахлива ставка! Але, як казав погонич верблюдів, померти завтра не гірше ніж будь-коли. Кожен день був однаково добрий, щоб прожити його, або покинути цей світ. Все залежало від єдиного слова: "Мактуб".

Раптовий шквал вітру пожбурих його на землю. Знялася хмара куряви, заступивши собою місяць. Над ним, ставши дибки, навис із пронизливим іржанням велетенський білий кінь. Верхи на коні сидів наїзник, весь у чорному, із соколом на лівому плечі. На голові він мав тюрбан, а ціле обличчя, крім очей, закривала чорна хустка. Він нагадував гінця з пустелі, та постава його була значно могутніша, ніж у звичайних людей. Дивний вершник висмикнув величезну криву шабелюку з піхов, причеплених до сидла. У місячному сяйві блиснула криця. "Хто посмів розгадати політ яструбів?" — вигукнув голосно. "Я", — вимовив хлопчина.

Шабля не вдарила. Натомість незнайомиць повільно торкнувся вістрям юнакового чола. Скотилася крапелька крові. Вершник застиг нерухомо. Юнак також. Йому навіть на думку не спало втекти. В глибині душі мав відчуття дивної радості: він помре заради своєї Легенди. І задля Фатіми. "Будь обережний з віщуваннями. Що написано, того не

уникнути" — сказав незнайомець. "Я лише бачив військо. Не знаю, чим закінчиться бій" — відповів юнак. Здається, незнайомця задовільнила ця відповідь. Але шаблі він з рук не випускав. Незнайомець сказав, що мусив перевірити його мужність — найнеобхіднішу якість для опанування Мови Світу. Юнак здивувався. Незнайомець говорив про речі, які мало хто розумів. "Шануй пустелю, але ніколи вповні їй не довіряй. Бо пустеля людей випробовує: вона стежить за кожним їх кроком і вбиває тих, хто втратив пильність". Його слова нагадали юнакові старого короля. Незнайомець показав на південь і сказав розшукати його після битви. Юнак зрозумів, що зустрів Алхіміка.

Наступного ранку дві тисячі озброєних воїнів сховалися між пальм Аль-Фаюму. На обрії з'явилося п'ятсот вершників. Цей загін увійшов до оази з півночі; зовні він виглядав як мирна експедиція, проте під халатами була схована зброя. Наблизившись до білого шатра в центрі Аль-Фаюму, вони вихопили ятагани й рушниці. І напали на порожнє шатро. Воїни з оази оточили пустельних вершників. Вже через півгодини усі непрошені гості, крім одного, були вбиті. Жінки і діти не бачили бою. Якби не розкидані на землі трупи, можна було б сказати, що оаза жила своїм звичним днем.

Від смерті пощадили лише командира загону. Його привели до вождів, і ті запитали, чому він зневажив Традицію. Він відповів, що після довгих виснажливих боїв його воїни страждали від голоду й спраги, тому вони вирішили захопити оазу, щоб мати змогу далі воювати. Вождь племені засудив командира до ганебної страти: його повісили на засохлій пальмі. Вождь племені викликав юнака і вручив йому п'ятдесят золотих монет.

Коли зайшло сонце, юнак попрямував до Алхіміка. Він запросив юнака до намету. Юнак роззирнувся, але не побачив ні печі, ні алхімічних апаратів. Лише стосик книжок, кухонна плита й килими, вкриті загадковими візерунками. Алхімік розпалив вогонь, і невдовзі намет наповнився чудовим ароматом. Юнак сказав, що Англієць шукає Алхіміка, а не він. Але Алхімік сказав, що Англійцеві спочатку треба зробити щось інше, він уже на доброму шляху: почав спілкуватися з пустелею. "Коли чогось прагнеш, цілий Всесвіт змовляється, щоб допомогти мрії здійснитись", — мовив Алхімік, відлунюючи слова старого короля. Юнак зрозумів. На його шляху з'явилась інша людина, яка допоможе йому звершити Особисту Легенду. Юнак говорив, що має все: гроші, Фатіму. Але Алхімік сказав, що це все знайдене не біля Пірамід.

Вони почали мовчки їсти. Алхімік розкоркував пляшку і налив гостеві вина, хоч воно заборонене тут. "Не те, що входить до вуст, осквернює людину, а те, що виходить з її вуст" — сказав Алхімік.

Вони вийшли надвір і посідали біля намету. Алхімік сказав, що юнак має розшукати скарб, щоб усе, чого юнак навчився дорогою, мало сенс. Завтра юнак мав продати верблюда й купити коня.

Наступного вечора юнак прийшов до намету Алхіміка разом з конем. Алхімік невдовзі з'явився й, посадивши на плече сокола, сів верхи на свого коня. Вони поскакали пісками, й місяць освітлював їм дорогу. Вони добралися до того місця, де

юнак бачив яструбів. Юнак сказав, що не знає, як у пустелі шукати життя. Алхімік сказав, що життя притягує життя. Вони помчали пустелею, а потім кінь юнака спинився. Алхімік дістав з того місця змію. Це була кобра, отрута якої вбивала за лічені хвилини. Рука Алхіміка вже була покусана. Але обличчя його зберігало спокій. Попутник накреслив на піску коло й поклав туди кобру. Змія відразу ж завмерла.

Юнак не хотів іти в пустелю через Фатіму. Але Алхімік сказав, що якщо юнак лишиться в оазі, то Фатіма страждатиме, що через неї він припинив свій пошук. І ночами юнак блукатиме серед пісків, думаючи про те, що треба було, мабуть, піти... треба було повірити у свою любов до Фатіми. Бо насправді його тримав в оазі тільки страх, що він не вернеться. "Любов ніколи не заважає людині жити власною Легендою. Якщо так сталося, значить Любов не була справжньою" — говорив Алхімік.

Алхімік витер коло на піску, і змія відповзла кудись між каміння. Юнак пригадав Торговця Кришталем, який хотів вирушити до Мекки, й Англійця, який шукав Алхіміка. Він подумав про жінку, яка повірила пустелі, й пустеля подарувала їй кохання.

На світанку вони мали рушити. Вночі юнак пішов до дому Фатіми. Вони пішли разом під пальми. Юнак знав, що порушує Традицію, але не дбав про це. Він пригорнув її до себе. Вони вперше торкнулись один одного. Закохані попрощалися. Фатіма вернулась до себе в шатро. Трохи згодом зійшло сонце. Вона зайнялась домашніми справами. Та все змінилося. Відтепер оаза стане для неї пустою. Відтепер важливішою стане пустеля. Вона вдивлятиметься в неї щовечора, щоб відгадати, яка зоря веде юнака до скарбу.

Юнак і Алхімік вирушили верхи через піски. Хлопець усе ще бачив обличчя коханої дівчини. Бачив Англійця у його лабораторії й погонича верблюдів, який був учителем, сам того не знаючи.

Алхімік із соколом на плечі їхав попереду. Птах добре знав мову пустелі й щоразу, коли вони зупинялися, вилітав на пошуки здобичі. Першого дня він приніс зайця. Другого – двох пташок. Вночі вони вкривалися рядном, не ризикуючи розводити вогонь. Тиждень вони просувалися, не розмовляючи. Війна продовжувалась, бої велися поблизу.

На сьомий день Алхімік вирішив стати на ніч раніше ніж завжди. Сокіл полетів шукати здобич, а Алхімік говорив про Смарагдову Табулу – прямий вихід до Світової Душі. Говорив про те, що наш земний світ – лише образ і подoba Раю. Його існування свідчить про існування іншого, досконалого світу.

Ще два дні вони мовчки їхали пустелею. Алхімік став значно обережнішим, бо вони наближались до району найлютіших боїв. Юнак постійно слухав своє серце. Про це просив Алхімік.

У три наступні дні мандрівники зустріли чимало озброєних воїнів. Юнакове серце почало наганяти страх. Воно оповідало історії, почуті від Світової Душі, про тих, хто шукав скарб і не знайшов. Іноді воно лякало хлопця думками про те, що йому не скарб судилося знайти, а смерть. Іншим разом переконувало, що всім задоволене, бо знайшло любов і багатство. "Від власного серця не втечеш. Тому краще слухати його. Тоді воно

не завдасть підступного удару" — говорив Алхімік.

Юнак продовжував слухати своє серце. Почав розуміти його хитрощі й витівки, приймаючи його таким, яким воно є. Він позбувся страху й забув, що хотів вертатися, бо одного разу серце йому сказало, що воно щасливе.

Того вечора його серце було спокійним. Юнак міцно заснув, а коли прокинувся, серце розповіло йому про Світову Душу. Воно сказало, що всі щасливі люди мають у собі Бога. Серце говорило, що мало хто вибирає призначену йому дорогу – дорогу Особистої Легенди, дорогу до щастя. Більшість людей сприймає цей світ як щось загрозливе, тож він і справді стає загрозливим.

Алхімік сказав, що юнакові потрібно знати ось що: перш ніж здійсниться мрія, Світова Душа перевірить усе, чого він навчився. Вона це робить не тому, що лиха, а щоб ми добре засвоїли всі уроки, які дістали дорогою до мрії. Цього випробування не витримує більшість людей. Це та межа, на якій, мовою пустелі, помирають від спраги, побачивши на обрії пальми.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Наступного дня троє воїнів наблизились до мандрівників і обшукали їх на наявність зброї. В Алхіміка знайшли кришталевий флакончик з рідиною й жовте скляне яйце, трохи більше за куряче. Він пояснив, що це Філософський Камінь та Еліксир Життя. Архитвір алхіміків. Той, хто зажеє еліксир, ніколи не хворітиме, а кусочок цього каменя перетворить будь-який метал у золото. Араби розреготалися, й Алхімік разом із ними. Для них це була кумедна відповідь, отож подорожніх відпустили, разом з усіма їх манатками.

Вони продовжили свій шлях через пустелю. З кожним днем юнакове серце ставало все тихішим. Юнак і серце стали друзями, які не зрадять. Серце тепер озивалося, щоб підбадьорити його й додати сил. Серце зізналося, що одного разу заховало рушницю, яку він поцупив у батька, — бо він міг себе ненароком поранити. І ще нагадало йому про той день, коли він занедужав серед поля, його змудило й він міцно заснув. Попереду на нього чигали двоє грабіжників, які намірилися вкрати в нього вівці, а його самого замордувати. Але юнак не з'явився й вони пішли собі геть.

Одного вечора двоє вершників сказали мандрівникам, що далі їхати не можна, бо тут район військових дій. Алхімік, дивлячись вершникам прямо у вічі, сказав, що не їде далеко. Вони якусь мить помовчали і – пропустили їх. Юнак був здивований.

Коли вони нарешті подолали гірське пасмо, що тяглося вздовж усього небокраю, Алхімік повідомив, що до Пірамід залишилося два дні. Тоді юнак попросив навчити його перетворювати свинець у золото. Алхімік не став порушувати тишу пустелі й відповів юнакові лише тоді, коли вони зупинилися поїсти: "Все у Всесвіті проходить еволюцію. А золото, вважають маги, — це метал, який еволюціонував найбільше. Не запитуй, чому; я цього не знаю. Знаю лише, що Традиція завжди непомильна. Але люди не збагнули слів магів. І золото, замість того, щоб бути символом еволюції, стало

причиною конфліктів і воєн".

Вони сіли на коней і вирушили в бік Єгипетських Пірамід. Сонце сідало, юнак побачив сотні воїнів. Їхні очі говорили про смерть. Мандрівників відправили до військового табору. Солдат заштовхав їх до шатра, де велася нарада верховного вождя зі штабом. Алхімік дав вождеві золоті монети юнака. Араб їх мовчки прийняв. За ці гроші можна було купити повно зброї. Алхімік назвав юнака алхіміком і сказав, що юнак може за три дні обернутись вітром і знищити табір. Усі хотіли на це подивитися, хоч не вірили. Юнака трясло від страху. Алхімік допоміг йому вибратися з шатра. Юнак жалів, що Алхімік віддав вождеві усі його гроші. Хлопець не знав, як обернутися вітром. Він не був алхіміком! Алхімік говорив не боятися, хоч загроза смерті змушує людей боротись за життя.

На другий день юнак зіп'явся на кручу неподалік від табору. Він провів там цілий вечір, споглядаючи пустелю. Слухав своє серце. Пустеля відчувала його страх. Вони говорили однією мовою.

На третій день верховний вождь повів старшин до хлопця на кручу. Вожді чекали, коли хлопець перетвориться на вітер, хоч дуже в цьому сумнівалися.

Юнак глянув на обрій. Пустеля питала, чого він хоче. Він просив допомоги, щоб перетворитися у вітер. Пустеля не могла нічого зробити, сказала звернутися до вітру.

Повіяв легенький вітерець. Вожді спостерігали здаля за хлопцем, розмовляючи мовою, якої він не знав. Алхімік посміхнувся.

Вітерець торкнувся юнакового обличчя. Він чув його розмову з пустелею, бо вітри підслуховують усе. Юнак попросив у вітру допомоги. Вітер мав багато імен. Тут його називали сіроко; у краю юнака його називали левантом. Вітер говорив, що юнак не стане вітром, бо вони надто різні. Але юнак сказав, що має в собі вітри, пустелі, океани, зорі – все, що створене Всесвітом. Усіх створила одна Рука, й усі мають спільну Душу. Але вітер сказав, що люди не вітри, бо кожен живе Власною Легендою.

Тоді юнак заговорив про надзвичайні можливості людей і вітрів. Вітру було цікаво, бо він цього ще не знав. Йому хотілось про це поговорити, та він не відав, як перетворити у вітер людину. Юнак заговорив про любов. Бо коли тебе люблять, ти можеш досягти усього на світі. Коли тебе люблять, людина може стати вітром. Якщо, звичайно, вітер допоможе. Вітер був гордий і його дратували слова юнака. Він почав дути сильніше, здіймаючи вгору пісок. Та зрештою мусив визнати, що, хоча й літав по цілому світу, так і не навчився перетворювати людей у вітер. І нічого не знав про Любов. Вітер сказав, що блукаючи по світу, бачив як люди, говорячи про любов, дивляться в небо. Юнак попросив розпочати бурю, щоб він міг подивитися в небо, адже зараз його сліпить сонце. Вітер дмухнув з усієї сили, й небо заповнилося піском, а замість Сонця залишилось ледь помітне золотисте коло.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

У таборі важко було що-небудь побачити. Чоловіки пустелі добре знали цей вітер.

Він звався "самум" і був гірший, ніж шторм на морі. Два командири просили вождя припинити перетворення юнака у вітер, бо боялися. Але вождь вирішив: як тільки вщухне вітер, він звільнить їх з командних посад, бо воїни пустелі не мають відчувати страху.

Юнак тим часом звернувся до Сонця. Воно говорило про любов, бо навчилося любити тут, далеко від Землі. Якщо хоч на крихту Сонце зблизиться до Землі, усе загине, і Світова Душа також. Сонце знало Світову Душу, яка скаржилася, що тільки рослини й мінерали розуміють, що світ – одне ціле. Тому залізові не треба ставати міддю, а міді – золотом. Кожен грає свою роль у цій унікальній цілості, й усе було б Симфонією Злагоди, якби Рука, що все це написала, зупинилася б на п'ятий день творіння. Але був шостий день... Але юнак говорив, що потрібно перетворюватись у щось краще й починати нову Легенду, аж поки Світова Душа не стане одним цілим. Сонце поміркувало над цим й вирішило світити яскравіше. Вітер, якому сподобалась розмова, почав дути ще сильніше, щоб Сонце не засліпило юнака, який говорив, що Алхімія існує для того, щоб кожна людина шукала свій скарб, знаходила його й прагнула стати кращою, ніж у минулому житті. Свинець виконуватиме свою роль, доки буде потрібний світові; після цього свинець перетвориться в золото. Ось чим займаються алхіміки. Вони показують, що тоді, коли ми намагаємося стати кращими, все навколо нас також стає кращим. Сонце спитало про Любов. Юнак пояснив: "Любов – це сила, яка трансформує і вдосконалює Світову Душу... Коли ми любимо, завжди хочемо стати кращими".

Сонце не вміло перетворити хлопця на вітер і порадило звернутися до Руки, яка все написала.

Вітер захоплено завив й почав дмухати вдвічі сильніше. Він повиривав намети з піску й вивільнив від прив'язі тварин. Люди на кручі хапалися одне за одного, щоб їх не позносило геть.

Юнак звернувся до Руки, яка Все Написала. В цю мить відчув, як замовк цілий Всесвіт, і він теж замовк. Хвиля Любові зринула йому з серця, й юнак почав молитися. Це була молитва, якої він ще ніколи не проказував, бо була вона без слів і благань. Ця молитва не приносила подяку, не просила, не благала. Юнак занурився у Світову Душу і збагнув, що Душа Світу – це частка Душі Бога, а Божа Душа – це його душа. І що він може творити чудеса.

Цього дня самум бушував, як ніколи. Цілі покоління арабів переповідали потім легенду про юнака, який, обернувшись вітром, мало не знищив військовий табір. Коли самум ущух, всі глянули туди, де був юнак. Там було пусто, а юнак стояв біля засипаного піском охоронця, на протилежному кінці табору. Всі були нажахані цим чаклунством. Посміхалися лише двоє чоловіків – Алхімік і верховний вождь.

Наступного дня вождь розпрощався з юнаком і Алхіміком, надавши їм для охорони військовий загін. Вони їхали цілий день. Надвечір дісталися до монастиря коптів. Алхімік відпустив охорону й зіскочив з коня. До Пірамід лишилось тільки три години. Юнак мав йти далі сам. Перед цим вони зайшли до монастирської кухні. Алхімік

розпалив вогонь, чернець приніс трохи свинцю, й Алхімік поклав його в металевий казан. Коли свинець розтопився, Алхімік витягнув з торби дивне яйце з жовтого скла. Зішкріб з нього скалочку завтовшки з волосинку, загорнув її у віск і кинув у казан з розплавленим свинцем. Свинець став золотом.

Вони вернулись до воріт монастиря. Там Алхімік розділив золотий диск на чотири частини. Одну частину дав монахові, одну юнакові, одну лишив собі. А четверту частину він також вручив монахові: для юнака, на всякий випадок, бо він вже двічі втрачав свої гроші (один раз злодієві, другий – вождєві). Алхімік вірив у прислів'я: "Те, що сталося раз, ніколи не повториться. Але те, що сталося двічі, неминуче повториться втретє".

На прощання Алхімік розповів історію про сні: "У стародавньому Римі, в епоху імператора Тіберія, жив собі добрий чоловік, який мав двох синів. Один був військовим, другий – поетом. Якось уночі батькові приснився сон. Йому явився янгол і сказав, що цілий світ століттями вивчатиме й повторюватиме слова одного з його синів. Старий прокинувся зі сльозами вдячності на очах. Невдовзі по цьому старий загинув, потрапив на небеса, де зустрів янгола, який приходив до нього у сні. Янгол сказав просити, чого хоче. Але чоловік нічого не хотів, лиш почути слова свого сина в далекому майбутньому. Виявилось, що це не слова сина-поета, а слова сина-воїна. Він служив у далекому краї, де став центуріоном. Був добрим і справедливим чоловіком. Одного разу смертельно захворів його слуга. Син почув про цілителя, який лікував недуги, й вирушив на його розшуки. Дорогою він довідався, що чоловік, якого шукає – Син Божий. Він стрічав зцілених ним людей, досягнув його вчення й навернувся до нової віри, хоча й був римським центуріоном. Нарешті одного ранку він стрів і самого Учителя. Він розповів йому про хворобу слуги, й Учитель погодився зайти в його дім. Але центуріон був глибоко віруючою людиною, тому, побачивши Його очі, він збагнув, що справді стоїть перед Сином Божим. І ось що сказав син: "Господи, я недостойний, щоб ти увійшов під мою покрівлю. Скажи лише слово, і слуга мій видужає".

Алхімік поклавив свого коня і сказав: "Кожна людина на цій Землі, хто б вона не була, відіграє центральну роль в історії світу. Хоча й не відає про це". Юнак усміхнувся. Ніколи не думав, що життя чабана буде таким важливим.

Юнак і Алхімік попрощалися.

Юнак вибирався на дюну. Минуло тридцять днів, відколи покинув оазу. Коли він сягнув вершечка дюни, серце закалатало: перед ним постали урочисті й величаві Піраміди Єгипту.

Юнак впав навколішки і заридав. Він дякував Богові за віру в свою Легенду, за зустрічі з королем, торговцем, англійцем та алхіміком. І перш за все – за зустріч із жінкою пустелі, яка сказала, що Любов ніколи не розлучить чоловіка з його Легендою. Юнак опустив очі й побачив, що там, де падали сльози, повзе жук скарабей. Він уже знав, що в Єгипті скарабеї вважаються символами Бога. Ще один знак! Юнак почав копати. Всю ніч юнак копав у зазначеному місці, проте нічого не знайшов. З висоти Пірамід на нього мовчки дивилися віки. Але він не спинявся. Мав обдерті й потомлені

руки, але вірив своєму серцю. А воно казало копати там, де впали сльози. Раптом, витягаючи з ями зайве каміння, юнак почув кроки. До нього наблизились якісь люди. Вони питали, що юнак копає, сказали, що вони біженці, і їм потрібні гроші. А ще знайшли у торбі юнака золото, яке дав Алхімік. Араби думали, що у ямі золото і примусили юнака копати далі. Він копав, але там не було нічого. Тоді били юнака аж до перших променів сонця. Одежа юнака була пошматована, й він відчув наближення смерті. Врешті юнак заволав: "Я шукаю скарб!". І розповів нападникам про те, що йому двічі приснився скарб, захований біля Пірамід Єгипту.

Чоловік-ватажок сказав: "Ти не помреш. Будеш жити й навчишся, що не можна бути таким дурнем. Два роки тому, на цьому самому місці, мені також приснився двічі один сон: я маю помандрувати до Іспанії й знайти там у полі зруйновану церкву, де зупиняються на ніч чабани зі своїми вівцями. Там був платан, який проростав у захристії, й під корінням цього платана я мав би знайти захований скарб. Але не такий я дурний, щоб пертися через цілу пустелю заради снів". І він пішов геть. Юнак невпевнено підвівся й ще раз оглянув Піраміди. Вони всміхнулися йому, й він посміхнувся у відповідь. Його серце вибухало від щастя. Бо він знайшов свій скарб.

Епілог

Юнака звали Сантьяго. Він дійшов до маленької занедбаної церковці якраз коли настала ніч. Платан і далі височів серед захристії. Юнак пригадав, як колись ночував тут разом з вівцями. Тепер він тут без отари. Зате з лопатою. Він довго дивився на небо. Непомітно задрімав, а коли прокинувся, сонце було вже високо. Він почав копати біля платанового кореня. Юнак зрозумів, що Алхімік усе знав. Навіть залишив монахові трохи золота, щоб юнак добрався сюди.

Юнак посміхнувся і продовжував копати. Через годину він відкрив скриню, повну старовинних золотих монет. Ще там були коштовні камені, золоті маски й камінні статуетки, оздоблені діамантами. Забуті усіма трофеї, про які невідомий конкістадор не встиг сказати своїм дітям.

Юнак витягнув з торби Уріма й Тумміма. Заховав камінці до скрині. Вони були часткою його скарбу, бо нагадували про старого короля, якого він не стріне більш ніколи.

"Життя справді щедре з тими, хто живе Легендою", — подумав юнак. Тоді згадав, що мусить дійти до Таріфи, щоб віддати десяту частку скарбу циганці. Знову повіяв вітер. Це був левант - вітер, який долітає з Африки. Він приніс аромат знайомих парфумів і дотик цілунку, що линув поволі, поволі, аж доки не спочив на його вустах. Юнак усміхнувся. Вона це зробила вперше. "Я повертаюсь, Фатімо", — вимовив він.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.